

Rektor Fuchs's bøger.

Skolen var fattig og ejede meget få bøger. De få bøger der var, blev opbevaret hos rektor, da skolehuset var i så ringe forfatning, at bøger opbevaret der, ville blive ødelagt af fugt og skimmel. I 1772 klager rektor Fuchs netop over dette til biskoppen.

Skolen beskrives i Pontoppidans Den danske Atlas 1768 bind IV side 382: "Den latinske Skole, en grundmuret Bygning ved Kirkegaarden, har 4 Lærere, nemlig Rector og 3 Hørere. Disciplenes Tal er 24 og undertiden flere."

C. C. von Fuchs er rektor fra 1761 til 1780. Ved Fuchs's død i 1780 bliver skolens bogsamling for alvor forøget ved auktionen over hans dødsbo. Bøger blev købt både af hørere ved skolen bl. a. den senere konrektor Niels Berg og storkøbmand Niels Brock. Brock erhvervede en meget stor del til skolen.

Niels Brock's bogkøb er beskrevet i Stadfeldt's Beskrivelse over Randers Købstad, 1804, side 211: "Ved Skolens nye Indretning, blev der tillige gjort Begyndelse med at anlægge et Bibliothek derved, hvortil atter bemældte Groserer Brock og Hustrue, foruden to Glober og nogle Landkarte, udi Aaret 1782 forærede en Kapital af 100 Rd., for hvilke Penge Giveren selv besørgede Bøger indkøbte og oversendte til Skolen."

Efter Niels Brocks død i 1802 testamenterede han sin store formue på 900.000 rigsdaler (ca. 445 mio. kr. i 2022) til legater.

Den jernbeslåede kiste blev brugt til at opbevare de kontante penge, der skulle uddeles som legater i Randers. Randers latinske Skole fik del i disse legater.

De 38 værker = 108 bind, som Niels Brock har skænket skolen, eksisterer stadig og er stemplede på bindene. Brock købte andre værker til skolen udover de erhvervede ved Fuchs's dødsbo.

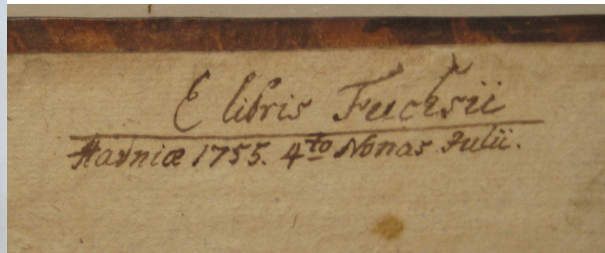
Niels Brock

Af rektor Fuchs's bøger er der 32 bind tilbage i biblioteket.

J. A. Fabricius: Bibliotheca Graeca 1718-28 i 14 bind står stadig og lyser til os på hylden.

Det er en græsk litteraturhistorie, et omfattende værk, som gennemgår oldtidsgræske forfatteres værker og hvilke udgaver der har værdi. Værket var købt af Fuchs i 1755, som han har skrevet på indersiden af forpermen. Det har nr. 547-560 i Flemmers katalog. Johan Albert Fabricius er forfatter til dette store værk, og det er bemærkelsesværdigt, at der i Statsskolens samling står en bog, som har tilhørt ham.

Gerardi Joannis Vossii: Aristarchus sive De ante grammatica libri septem
Amstelædami 1662. Bogen har nr. 526 i Flemmers katalog.

Gerardi Joannis Vossii: Commentariorum rhetoricorum sive Lugd. Batav 1630. Bogen har nr. 654 i Flemmers katalog.

Gerardi Joannis Vossii: De artis poeticae natura ac constitutione
Amstelodami 1647. Bogen har nr. 653 i Flemmers katalog.

De tre ovennævnte titler er afbilledet herunder. De er sandsynligvis også blevet erhvervet af Fuchs i 1755.

Før Fuchs blev rektor for Randers latinske Skole, havde han været huslærer hos professor i orientalske sprog Johan Christian Kall.

J. C. Kall

Fuchs dimmitterede Kalls tre sønner Abraham, Nicolai og Markus til universitetet. Nicolai og Marcus fulgte med Fuchs til Randers, hvor de boede i hans hus og blev af ham dimmitterede til Universitetet 1765.

Bøger, som er indgået i Randers Latinske Skolebibliothek ved rektor C. C. von Fuchs (1726 – 1780).

Fuchs blev Baccalaureus 1748 og Cand. theol. laud 1751. Han tog Magistergraden 1755, hvorefter han blev huslærer hos professor i orientalske sprog ved Københavns Universitet Johan Christian Kall (1714 – 1775) Fuchs havde derfor stort kendskab til Kalls bibliotek og ved Kalls død købte Fuchs en del bøger ved auktionen over Kalls bøger i 1776.

På det tidspunkt, hvor Fuchs var rektor for Randers Latinske Skole, havde skolen kun en mindre samling bøger. Det var hørernes eneste mulighed for at få adgang til videnskabelig litteratur udover deres egne bøger. I København var der kun Universitetsbiblioteket, som der var adgang til, da Det kongelige Bibliotek først åbnedes offentligt 1793. Det er derfor af største sandsynlighed, at nedenstående bøger, som optræder i Kalls katalog, er kommet ind i Randers Latinske Skolebibliothek ved rektor Fuchs.

Appianus: Romanorum historiarum trykt hos Henricus Stephanus (Henri Estienne) 1592

Theocriti: Moschi, Binis, Simmii. Edit. D. Heinius, Commeliniano, 1604

Petri Scriverii: Interiores Germaniae proviciarum unitarum, Lugd. Batav. 1611

Auctores Latinae Lingvae, de la Rouiere 1622

Polybii: Diodori Siculi, Nicolai Damasceni, Dionysii Halca.. Parisii. 1634

Erasmi Vindingii: Regia academia Hauniensis, in regibus, consevatori. Hauniae 1665

Claudii Ærnhjælm: Historiae Sveonum Gothorumque ecclesiasticae Stockholmiæ 1689

Thomae Gatakeri: Opera critica, Marci Antonin de rebus suis libri XII Trajecti ad Rhenum 1696

Jo. Alberti Fabricii: Bibliotheca Latina mediae et infimae aetatis, Patavii 1754, 3 bind

Hermann Conringii: De antiquitatibus academicis dissertationes septem, Gottingae 1739

Henrici Smetii: Prosodia, sive Exactissima cynosura metrica, Francofurti 1719
købt til skolen af Fuchs 1774

Ludvig Holberg: Jødiske historie fra verdens begyndelse, Kjøbenhavn 1742, 2 bind
Da J. C. Kall og Ludvig Holberg var professorkolleger ved Københavns Universitet er det helt sikkert, at J. C. Kall har købt Holbergs jødiske historie direkte af forfatteren. Holberg stod selv for salget af sine bøger. På titelbladet nederst står der:” Trykt paa AUTORIS Bekostning, 1742.
Holberg kunne ikke fordrage, at andre skulle tjene på hans bøger.

